Хорография.

Писма изъ Ахж-Челебийско.

Отъ Ш.

(Продължение отъ кн. VIII.)

X.

Тъкмо подъ селцето Бостина, отъ юго-западната му страна, тече едно не голѣмо долче, което се влива въ Бѣла рѣка, като нейнъ дѣсенъ притокъ. То събира водитѣ си отъ севѣро-источнитѣ върхове на *Кара-манджа* и въ срѣднето му течение е расположено селото *Левочево*, поради което и носи името *Левочевски долъ*. Долнето му и срѣдно течение е въ една дълбока, силно сгащена и много стрьмна клисура, съ надвиснжли скали и дупки, а въ горното му течение сж полянчеститѣ поли на Кара-манджа. Левочево лежи на $^1/_2$ часъ разстояние въ западна посока отъ с. Бостина, $1^1/_2$ часъ въ севѣро-западна посока отъ с. Устово, $1^1/_2$ часъ въ севѣро-источна отъ с. Пашмаклж, $^1/_2$ часъ въ севѣрна отъ с. Писаница и 1 до $1^1/_2$ часъ до вододѣлното било, по което минува турско българската граница. По тоя начинъ мѣстонахождението му е въ горнитѣ ржтлини на голѣмия склонъ, по който сж расположени споменжтитѣ по-напрѣдъ села Бостина, Хасовица, Писаница и Дунево и съвпада въ улейтъ на *Бѣла рѣка.*

Мѣстоположението му е въ една сгащена клисура, гдѣто на источния край се намиратъ дълбоки пропасти, канари и камънаци. По-голѣмата часть на кжщитѣ се намиратъ отъ дѣсния брѣгъ на долчето, съ лице обърнжто къмъ югъ, а по-малко кжщи сж отъ лѣвия брѣгъ и съ лице обърнжто къмъ истокъ. Всичката околность около селото е гола, сипеста и стрьмно-камьниста, само по отсрѣщния брѣгъ, южната страна на селото, се виждатъ що-годѣ дървета и храсталакъ.

Левочево е забѣлѣжително по това, че отъ 1887 година насамъ се намира турската главна митница за Ахж-Челебийската кааза и главния пжть отъ Пловдивско за Бѣло-море. Първоначално митницата бѣше въ голѣмото село Устово, гдѣто е пазарьтъ на цѣлата Ахж-Челебийска кааза, ала, понеже то отстои три часа на вжтрѣ отъ границата и за казалийското сѣдалище Пашмаклж е негодно, тъй като трѣбваше да се обикаля, то турското правителство ж постави въ Левочево. И други причини повлияхж за това. Устовци отъ първо врѣме не желаятъ да се намиратъ какви и да било правителствени учреждения у тѣхъ. Тѣ искатъ селото имъ да си пази чисто националенъ видъ, за това йоще отъ първо врѣме оттамъ е дигнжто и казалийското сѣдалище, при всичко, че то лѣжи на главния пжть, търговски центръ е на каазата и географическото му мѣстонахождение е най-сгодното въ горнето Ардино корито. Левочевци тогава, полакомени отъ материялни ползи за себе си, настояхж да бжде тамъ митницата, като единъ Левочевски българинъ, доста състоятеленъ и родолюбивъ инакъ, съгради на свои срѣдства сградата за митницата и ж подари

на държавата поради което биде и декориранъ съ орденъ за заслуга отъ Султана. До прѣди поставянье на митницата, Левочево бѣ незначително и уединено село, главния пжть минуваше прѣзъ билото Роженъ и по долината на Бѣла рѣка, сега то е вече на пжтьтъ и когато се мине границата, първото село на пжтьтъ въ турска территория е то. Най-добрѣ бѣше митницата да бжде въ селото Долне Дере-кьой, защото прѣзъ Левочево пжтницитѣ сж доста изложени на неприятности, поради крайно лошитѣ му пжтища и мѣсторасположение, а властитѣ въ Турция сж крайно немарливи въ устройството на съобщенията.

Въ околностьта на Левочево се намиратъ доста мѣстности съ забѣлѣжителни прѣдания. Така напр. вьрхътъ *Сакарка* който се издига надъ селото Долно Дерекюю, гдѣто стърчжтъ развалини отъ старо градище, именувано сега *Мънастиръ*. Въ мѣстностьта „*Падага*“ се нахожда една дълбока голѣма пещера всрѣдъ една клисура, гдѣто човѣшкия кракъ не може да стжпне. Приказватъ, че тази пещеря по врѣме на истурчваньето е служила за прибѣжище на ония, които не сж желали да ставатъ послѣдователи на Мохамеда.

Селото Левочево брои около 230 кжщи чисто български. Има си черква и училище съ единъ учитель и съ около 60 ученика и ученички, подѣлени на три отдѣления. Черквата е ниска сграда, ала каменна и трисводова, съградена заедно съ първитѣ черкви въ тая страна, въ 1833—35 година. Тя сеинамира на севѣроисточния край на селото, на една малка равнина, съ широкъ зидъ на около, въ дворътъ на когото се намиратъ селскитѣ гробища и училището. Послѣднето е една полусрутена, полудървена сградица съ двѣ отдѣления, сжща килия, по образеца старъ. Отъ двѣ-три години се готвжтъ да си съграждатъ училище, ала сиромашията и липсванието на съзнание прѣчжтъ на това. Дори и учитель мжчно издържжтъ. За такъвъ отъ петь години насамъ имъ служи единъ прѣстарѣлъ човѣкъ, който въ сжщо врѣме е и селски шивачъ, и пѣвецъ въ черквата, и клисарь, и писарь селски. На около селото почти въ всички върхове стърчжтъ малки сградици — параклиси, въ които се черкуватъ прѣзъ разни праздници въ годината. Постройката на кжщитѣ е сжщо такъва, каквато е въ всичкитѣ тукъ села. За забѣлѣжванье е, че нигдѣ въ Родопитѣ нѣма такъва мания за построявание на гиздави и голѣ-

ми кѫщи, както въ тая кааза. Тукъ всѣки момъкъ до 25 гогодишната си възрасть се скита, труди, мѫчи, само за една кѫща, която непрѣменно трѣбва да си има всѣки и то колкото се може по-хубава.

Въ селото се намиратъ и нѣколко дюкяни. Поминъкътъ на жителитѣ му е дюлгерликъ и шивачество. Дюлгеритѣ ходятъ да работятъ въ Пловдивско и Скеченско, а шивачитѣ въ островитѣ Бѣло-морски. Всичкитѣ странствоватъ и само за Петровъ-день и Илинъ-день си дохождатъ. Въ останѫлото врѣме въ селото се виждатъ само женитѣ, дѣцата и старцитѣ. Поминъчно и това селце е много злѣ, отъ това и въ просвѣтно отношение е толкова надирѣ.

Сега Левочево е видно само по това, че тамъ е митницата, прѣзъ него минуватъ всички пѫтници за и във вѫтрѣшността на Родопитѣ, а заедно съ това тукъ квартирува отъ три години насамъ и двѣ роти войска, като пограниченъ постъ. За тѣхъ прѣди една двѣ години се съгради на западния край на селото една доста добра и здрава каменна казарма.

Ш.

Интеллигенцията въ България.

отъ П. Деборовъ.

Не трѣбва да е човѣкъ пессимистъ да се убѣди въ тъзи горчива истина, че ний сега за сега йоще нѣмами една истинска интеллигенция, която да отговаря напълно на назначението си. И не ще съмнѣние, че докле не се създаде — чрѣзъ естественний вървѣжъ на работитѣ и чрѣзъ съзнателна инициатива на обществото ни —у насъ единъ рѫководящъ интеллигентенъ классъ, който систематически да рѫководи народнитѣ масси,—прогрессътъ въ нашата държава ще бѫде случаенъ, спорадический, криволинеенъ, пъленъ съ противорѣчия, лишенъ отъ постоянството и сигурностьта.

И че това е тъй; доказва го цѣлата история на нова България, спр. отъ освобождението насамъ. Най-интересного въ тъзи история е случайностьта, експулзивностьта на отдѣлнитѣ събития, неочакванностьта на отдѣлнитѣ явления въ историческото развитие на България отъ една страна и отсѫтствието на логичность и послѣдователность у героитѣ на отдѣлнитѣ събития.

Този характеръ на нашата история е слѣдствие на това, че ний нѣмами една организирана интеллигенция. Какъ обаче може да се каже, че нѣмами интеллигенция, когато имами толкова образовани хора, свършивши висши и срѣдни учебни заведения, които сѫ впили въ себе си цѣлата европейска цивилизация, които сѫ се образу-